

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВИСОКА ПОСЛОВНО ТЕХНИЧКА ШКОЛА
ДОБОЈ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
REPUBLIC OF SRPSKA
VISOKA POSLOVNO TEHNIČKA ŠKOLA
DOBOJ

Висока пословно техничка школа, ул.Озренских српских бригада 5А, 74000 Добој, Република Српска, Босна и Херцеговина
Tel: +387 53 208 600, +387 53 208 601, +387 53 208 602, Fax: +387 53 208 600,
e-mail: info@vpts-doboj.info www.vpts-doboj.info

STRATEGIJA OBEZBJEĐENJA KVALITETA VPTŠ DOBOJ ZA PERIOD OD 2015.-2020. GODINE

Na prijedlog Komiteta i Kancelarije za osiguranje kvaliteta, Senat Visoke poslovno tehničke škole Doboј je 17.8.2015. godine usvojio sljedeću

**STRATEGIJU OBEZBJEĐENJA KVALITETA
NA VISOKOJ POSLOVNO TEHNIČKOJ ŠKOLI DOBOJ
-ZA PERIOD 2015-2020. GODINA -**

UVOD

Za razvoj Visoke poslovno tehničke škole Doboј (u daljem tekstu: VPTŠ) i njeno uspješno funkcionisanje jedan od najvažnijih sistema je sistem strateškog planiranja. Pri izradi Strategije VPTŠ je uključila svoje aktere: nastavno i nenastavno osoblje, studente, osnivača, vladin i nevladin sektor, privredne subjekte i ostale relevantne subjekte.

Strategija obezbjeđenja kvaliteta VPTŠ je osnovni dokument iz oblasti obezbjeđenja kvaliteta koji će služiti kao polazna osnova za izradu akcionih planova u oblasti obezbjeđenja kvaliteta.

Cilj ovog dokumenta je definisati osnovne prioritete osiguranja kvalitete na VPTŠ kao i načine njihova ostvarivanja u periodu od 2015. do 2020. godine.

1. Misija

Polazeći od toga da je visoko obrazovanje osnov za razvoj društva temeljenog na znanju i njegovom daljem ekonomskom i kulturnom napretku, kao i osnov za unapređenje ljudskih prava i sloboda, misija institucionalnog sistema osiguranja kvaliteta na VPTŠ Doboј je **promocija visokih standarda u edukaciji budućih stručnjaka koji doprinose dobrobiti zajednice u različitim područjima djelovanja, a primarno kroz širenje kvalitetnog vaspitno-obrazovnog rada.**

Misija sistema osiguranja kvalitete na VPTŠ je trajno opredjeljenje unapređenju kvaliteta obrazovanja studenata i uključivanju u jedinstveni prostor visokog obrazovanja.

U središtu svake visokoškolske institucije su studenti, jer službe, vodstvo i uprava VPTŠ, nastavnici, naučni i stručni rad, se procjenjuju kroz prizmu iskustva studiranja na VPTŠ. Studij usmjeren studentu je osnov Bolonjskog procesa. S tim u vezi, misija institucijskog osiguranja kvaliteta se odnosi na:

- Pružanje aktivne podrške svim članovima akademske zajednice od studenata, nastavnika, saradnika i administrativnom osoblju u njihovom nastojanju u unapređivanju vlastite kvalitete kroz razvoj unutrašnjih mehanizama za promociju visokih standarda rada.
- Isticanje važnosti unapređivanja kvalitete obrazovanja, građenje kulture kvalitete na VPTŠ i definiranje mjerljivih indikatora i kriterija kvalitete obrazovanja.
- Uvođenje sistema za procjenjivanje, praćenje i unapređivanje vlastitog rada.
- Unapređivanje kvalitete uključivanjem svih sudionika internih i eksternih.

2. Vizija

Vizija VPTŠ Doboje je da:

- bude otvorena i sposobna za prihvatanje očekivanih promjena u sferi visokog obrazovanja i naučno-istraživačkog rada,
- obezbijedi studentima znanje primjereno promjenljivim zahtjevima okruženja,
- jača internacionalizaciju, unapređuje nastavno osoblje, studijske programe, i podstiče mobilnost,
- primjeni nove tehnologije u nastavi i unaprijedi proces učenja,
- uvede učenje na daljinu,
- razvije sistem kvaliteta u visokom obrazovanju,
- unapređuje efikasnost studiranja na svim nivoima.

3. Ciljevi

Cilj izrade i usvajanja strategije osiguranja kvaliteta na VPTŠ je ostvarivanje Zakonom postavljenih ciljeva visokog obrazovanja i vizije daljeg razvoja institucije u duhu reformi.

VPTŠ Doboje za svoje osnovne strateške (dugoročne) ciljeve postavlja:

- Neprekidno i sistematsko unapređenje kvalitete visokog obrazovanja na VPTŠ Doboje,
- Poboljšanje kvalitete studijskih programa, reforma nastavnih planova,
- Povećanje efikasnosti studija,
- Poboljšanje kvalitete nastave,

- Poboljšanje procesa studentskog vrednovanja rada nastavnika,
- Poboljšanje kvaliteta vrednovanja studentskog rada,
- Poboljšanje kvaliteta i intenziviranje naučno-istraživačkog rada nastavnog osoblja.
- Poboljšanje kvalitete nenastavne podrške osnovnoj djelatnosti VPTŠ.
- Poboljšanje kvalitete procesa upravljanja,
- Poboljšanje materijalnih uslova rada,
- Poboljšanje partnerstva sa privredom, organima vlasti, obrazovnim i naučnoistraživačkim institucijama, nevladinim organizacijama, kulturnim institucijama i širom društvenom zajednicom
- Jačanje međunarodne pozicije i ugleda, javno informisanje i promocija VPTŠ Dobož
- Povećanje doprinosa razvoju društva u kom VPTŠ Dobož djeluje.

4. Strateški dokumenti za uspostavljanje sistema osiguranja kvalitete na VPTŠ Dobož

Polazna osnova strategije sistema osiguranja kvaliteta su slijedeći dokumenti:

- a. Zakon o visokom obrazovanju Republike Srpske
- b. Statut VPTŠ Dobož
- c. Pravilnik o osiguranju kvalitete na VPTŠ Dobož i
- d. drugi akti vezani za osiguranje kvalitete na VPTŠ Dobož.

5. Korisnici sistema za osiguranje kvaliteta na VPTŠ Dobož

Unutrašnjim korisnicima sistema za osiguranje kvaliteta Visoke škole smatraju se studenti, nastavnici i saradnici, administrativno i tehničko osoblje, uprava.

Spoljašnji korisnici su vlada Republike Srpske, ministarstva, lokalna i državna uprava, kultura, zdravstvo i društvo u cjelini.

Unutrašnji i spoljašnji korisnici sistema za osiguranje kvaliteta ocjenjuju kvalitet svih segmenata rada Visoke škole, na način i u postupku utvrđenim posebnim aktima.

Rezultati ocjenjivanja rada Visoke škole izvor su podataka za unutrašnju i spoljašnju provjeru i vrednovanje kvaliteta.

6. Struktura i organizacija sistema osiguranja kvaliteta na VPTŠ Doboj

Uspjeh u realizaciji zadataka provođenja osiguranja kvaliteta zavisi o tome koliko je uprava VPTŠ sama spremna upućivati na važnost promocije kvalitetnog rada. Rukovodeće strukture trebaju biti one koje jasno ističu važnost ideje i same se zauzimaju za nju, potiču svoje radnike, te unapređenje kvalitete stavljaju kao prioritetan zadatak u razvoju institucije. Bez aktivnog uključivanja Uprave nije moguće provoditi konkretne mjere za poboljšanje, koje iziskuju i konstantna finansijska ulaganja.

Osnovni činioci obezbjeđenja kvaliteta Visoke poslovno tehničke škole Doboj su: zaposleni u nastavno-naučnom procesu, procesi primjene visokih tehnologija i podrška sa novim softverima, studenti i infrastrukturni resursi, (prostor, didaktačka i druga oprema, te knjižni i elektronski bibliotečki fond). Visokim kvalitetom i obimom navedenih činilaca Visoka poslovno tehnička škola Doboj teži nivou najrazvijenijih evropskih visokoškolskih ustanova i za te potrebe stalno planira budžet i izdvaja odgovarajuća sredstva.

6.1. Organizacijska struktura sistema za osiguranje kvalitete na VPTŠ Doboj

Obezbjeđenje kvaliteta rada VPTŠ Doboj zavisi od kontinuiteta u njegovom sprovođenju. Kontinuitet se može, pored ostalog, obezbjediti jasnim definisanjem subjekata koji taj proces sprovode. Zato VPTŠ obezbjeđivanje kvaliteta povjerava:

1. Nastavnicima i saradnicima: U obezbjeđenje kvaliteta, posebno, u dio procesa koji čine praćenje i kontrola, uključeni su svi nastavnici i saradnici, kako pojedinačno tako i putem članstva i rada u pojedinim stručnim organima ili organu upravljanja.

2. Nenastavnom osoblju: Svaki pojedinac iz nenastavne organizacione jedinice VPTŠ treba da se stara da svojim zalaganjem i dobrim obavljanjem posla, a posebno odnosom prema studentima, doprinese obezbjeđenju kvaliteta rada.

3. Studentima: Svaki student upisan na studijski program, dužan je da putem interaktivnog učešća u nastavi i dobrim uspjehom na studijama, doprinese obezbjeđenju kvaliteta rada VPTŠ. Studenti, obezbjeđenju kvaliteta, doprinose i preko Studentskog parlamenta, preko svojih predstavnika u organima VPTŠ, unapređujući nastavni proces i djelatnost VPTŠ. Neposrednim učešćem u ocjenjivanju rada nastavnika, kvaliteta studijskih programa i kvaliteta rada ustanove, studenti ostvaruju bitan doprinos obezbjeđenju kvaliteta djelatnosti VPTŠ.

4. Komitetu za kvalitet: Ovaj Komitet predstavlja tijelo koje permanentno radi na praćenju kvaliteta, na prikupljanju podataka za proces samovrednovanja, analizu tih podataka i izradu preporuka za poboljšanje rada VPTŠ, u cilju postizanja razvojnih ciljeva VPTŠ.

5. Organu upravljanja, poslovođenja i stručnim organima VPTŠ: Senat VPTŠ, direktor i drugi članovi uprave, stručne službe u procesu obezbjeđenja kvaliteta nadležni su za obezbjeđenje svih uslova potrebnih za prikupljanje i evaluacije informacija o radu i da postupaju po prijedlozima i preporukama subjekata koji su zaduženi za obezbjeđenje kvaliteta rada, a posebno Komiteta za kvalitet.

Svi subjekti imaju pravo i obavezu da učestvuju u obezbjeđenju kvaliteta na svom radnom mjestu i kroz učešće u radu tijela koja obezbjeđuju kvalitet.

6.1.1. Komitet za osiguranje kvaliteta

Komitet predstavlja stručno i savjetodavno tijelo Senata Visoke škole i direktora u oblasti osiguranja kvaliteta.

Komitet broji ukupno 7 (sedam) članova.

Pitanjima osiguranja i unapređenja kvaliteta na svim područjima djelovanja bavi se Komitet za osiguranje kvaliteta. (u daljnjem tekstu: Komitet).

Komitet ima sljedeće nadležnosti:

1. predlaže direktoru i Senatu Visoke škole konkretne projekte i aktivnosti, podstiče inovacije i razvoj u cilju osiguranja i unapređenja kvaliteta;
2. definiše standarde, kriterijume i indikatore kvaliteta;
3. priprema prijedloge poboljšanja standarda, procedura i metoda provjere kvaliteta, u skladu sa preporukama Savjeta za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Republike Srpske;
4. sprovodi postupak samovrednovanja na Visokoj školi;
5. planira i priprema aktivnosti vezane za praćenje i kontrolu kvaliteta na Visokoj školi;
6. razmatra izvještaje o redovnom samovrednovanju Visoke škole;
7. predlaže po potrebi vanredno samovrednovanje u pojedinim oblastima;
8. podnosi izvještaj Senatu Visoke škole o stanju u oblasti kvaliteta, najmanje jednom godišnje;
9. predlaže spoljašnju provjeru kvaliteta i pruža stručnu pomoć u pripremi dokumentacije za akreditaciju pred nadležnim organom;
10. donosi poslovnik o svome radu;
11. obrazuje radna tijela Komiteta, u skladu sa poslovníkom Komiteta;
12. obavlja i druge poslove od značaja za unapređenje i razvoj kvaliteta studijskih programa, nastave i uslova rada.

Komitet za osiguranje kvaliteta VPTŠ Doboj osniva se odlukom Senata VPTŠ Doboj.

Komitet vrši koordinaciju svih preduzetih mjera vezanih za kvalitet, vrši aktivnosti i njihovo prilagođavanje u sistemu kvaliteta visokog obrazovanja u skladu sa potrebama VPTŠ Doboj.

6.1.2. Kancelarija za osiguranje kvaliteta

Kancelarija za osiguranje kvaliteta VPTŠ (u daljem tekstu Kancelarija) je administrativno stručna služba za podršku nastavnom i naučno-istraživačkom radu Visoke škole.

Zadatak Kancelarije je stvaranje mreže za osiguranje i unapređenje kvaliteta na VPTŠ i integrisanja VPTŠ u nacionalnu i međunarodnu mrežu za osiguranje kvaliteta.

Kancelarija je pokretač i koordinator inicijativa i provođenja razvojnih programa u svrhu kontinuiranog osiguranja i unapređenja kvaliteta.

Kancelarija obavlja i sljedeće zadatke:

- organizuje seminare iz oblasti osiguranja kvaliteta,
- radi na uspostavljanju i uređivanju dokumenata o osiguranju kvaliteta,
- definiše kriterijume kvalitetnog funkcionisanja VPTŠ,
- razvija postupke spoljašnjeg i unutrašnjeg vrednovanja, metode za istraživanje različitih aspekata kvaliteta obrazovanja kao i različitih ciljnih populacija (studenta, nastavnika, administrativnog osoblja, rukovodilaca, poslodavaca),
- priprema, organizuje i koordinira vrednovanje različitih segmenata funkcionisanja VPTŠ,
- osigurava povratne informacije od studenata i usmjerava njihove sugestije, prijedloge i kritike,
- prikuplja, obrađuje i analizira informacije o osiguranju kvaliteta od svih korisnika.

U programe i aktivnosti Kancelarije uključeni su i predstavnici studentskog tijela VPTŠ. Kancelarija obezbjeđuje i čuva cjelokupnu dokumentaciju vezanu za sve aktivnosti, postupke i procese u oblasti osiguranja kvaliteta, na način i po postupku propisanim aktima VPTŠ .

7. Područja vrednovanja sistema za osiguranje kvalitete na VPTŠ Doboju

VPTŠ Doboju definiše sljedeće prioritetne oblasti u kojima se osigurava, obezbjeđuje, unapređuje i kontroliše kvalitet:

- kvalitet studijskih programa,
- kvalitet nastavnog procesa,
- kvalitet naučnoistraživačkog i stručnog rada,
- kvalitet nastavnika i saradnika,
- kvalitet studenata,
- kvalitet udžbenika, literature, bibliotečkih i informatičkih resursa,
- kvalitet upravljanja visokoškolskom ustanovom i kvalitet nenastavne podrške,
- kvalitet prostora i opreme,
- kvalitet finansiranja,
- uloga studenata u samovrednovanju i provjeri kvaliteta,
- sistematsko praćenje i periodična provjera kvaliteta,
- javnost u radu.

8. Uključenost studenata

Pretpostavka kvalitete studija je briga o studentima od trenutka njihove prijave i iskazivanja interesa za studij, preko studiranja do završnog diplomskog ispita. Uključivanje studenata u institucijske mehanizme promocije kvaliteta nužan je preduslov, ne samo kroz evaluaciju rada nastavnika i procjene zadovoljstva kolegijima. Studenti putem svojih predstavnika trebaju biti aktivno uključeni u Komitet za osiguranje kvaliteta, Komisije i kroz studentske organizacije također aktivno doprinositi razvoju kvalitete na VPTŠ Doboj. Institucijski mehanizam za unapređenje kvalitete treba biti usmjeren ka poticanju osjećaja pripadnosti i identificiranja sa studijem i sa Školom, što značajno doprinosi kako primarnom cilju obrazovanja mladih ljudi, tako i njihovom ličnom rastu i razvoju.

Načini realizacije uključivanja studenata:

- Radionice za brucoše: orijentacijsko-motivacijski praktikum
- Promocija ideje o studiju usmjerenom studentu.
- Kontinuirano praćenje zadovoljstva studenata odabranim studijem, savjetovanje studenata za što se predviđaju posebne konzultacije s ECTS koordinatorima.
- Razvijanje socijalne integracije studenata
- Razvoj mentorstva ili tutorstva za nove studente kroz pomoć od strane starijih studenata
- Tribine za studente s ciljem upoznavanja s reformom.

U razmatranju mehanizama posticanja veće uključenosti studenata kreće se od sljedećih ciljeva: informiranje studenata o osnovama, svrsi i načinu ostvarivanja Bolonjskog procesa, te njihovoj očekivanoj ulozi i odgovornosti u tom procesu; osposobljavanje studenata za adekvatno uključivanje u rad tijela upravljanja visokim obrazovanjem i tijela odgovornih za provođenje reforme; posticanje studenata na aktivan odnos prema aktuelnim društvenim pitanjima.

9. Evaluacija (vrednovanje) sistema kvaliteta obrazovanja na VPTŠ Doboj

Nakon definisane organizacije i strukture sistema unapređenja i osiguranja kvaliteta na VPTŠ, odgovornost za implementaciju i provedbu sistema snose Komitet i Kancelarija za osiguranje kvaliteta na VPTŠ Doboj. Oni su obavezni kontinuirano pratiti, osiguravati i unapređivati kvalitet studentskih iskustava tokom studiranja.

9.1. Interna evaluacija

Sistem osiguranja kvaliteta podrazumijeva provjeru i praćenje rada VPTŠ Doboj putem internog vrednovanja nastavnog procesa. Za izradu samoevaluacije potrebno je pratiti statističke pokazatelje kvaliteta obrazovnog procesa tj. indikatore kvalitete.

Indikatori kvaliteta su vrijednosti koje su nam značajne za ocjenu kvalitetnog rada akademske ustanove i pomoću kojih pokušavamo izmjeriti kvalitetu njenog rada. To su empirijske informacije koje daju sliku o tome na koji način ustanova realizira svoje ciljeve i osiguravaju kontinuirano praćenje nivoa kvaliteta obrazovnog procesa. Tačno definisan način praćenja indikatora omogućuje uspoređivanje sa drugim visokoškolskim ustanovama (**benchmarking**).

9.2. Vanjska evaluacija

Vanjska evaluacija VPTŠ će se provoditi od strane nezavisnih eksperata, a na temelju upustava za sprovođenje vanjske evaluacije.

10. Periodične provjere sistema osiguranja kvaliteta na VPTŠ Doboju

Primjerenost i efikasnost uvedenog sistema upravljanja i unapređenja kvaliteta provjerava se periodično što je prikazano u sljedećoj tabeli:

tromjesečno	polugodišnje	godišnje	dvogodišnje	trogodišnje	Četverogodišnje
<u>Indikatori kvaliteta</u> Prolaznost i ocjena na ispitu	<u>Indikatori kvaliteta</u> Analiza nastave i nastavnika po predmetima	<u>Indikatori kvaliteta</u> Broj prijavljenih Broj upisanih Broj diplomiranih Dužina studiranja Prosječna ocjena studiranja Analiza studentskih iskust. Samoanaliza studija Izvještaj o poboljšanjima i prilagodavanjima sistema	<u>Indikatori kvaliteta</u> Evaluacija nastave i nastavnih metoda Evaluacija rada stručnih službi	<u>Indikatori kvaliteta</u> Ispitivanje poslodavaca Ispitivanje diplomiranih Samoanaliza na nivou VPTŠ	Eksterna evaluacija Revizija sistema

11. Mogućnosti za popravne radnje i prilagodavanje nastave

Sistem osiguranja i unapređenja kvaliteta mora osiguravati i mehanizme odgovora i reakcije na nedostatke i manjkavosti do kojih će dolaziti unutar različitih oblika obrazovnog procesa na VPTŠ Doboju.

Ovi mehanizmi trebaju biti pojedinačno definisani u okviru svakog uputstva po kom se provode različiti postupci u okviru visokoškolskog sistema i trebaju biti usklađeni s vremenskim periodom – ciklusom – u kojem se određeni postupak kontrolira i provjerava. U okviru svakog

uputstva trebalo bi odrediti i postupak koji se primjenjuje nakon žalbe ili prigovora studenta ili neke druge zainteresirane strane u procesu.

Također se moraju definirati i mehanizmi brzog i efikasnog djelovanja u trenucima krize.

Podaci o izvršenim prilagodavanjima i poboljšanjima sistema, temeljeni na nedostacima evidentiranim u postupcima implementacije sistema ili postupcima unutrašnjeg i/ili vanjskog vrednovanja, prikupljaju se kontinuirano i podloga su za reviziju cjelokupnog sistema kvalitete.

12. Institucionalno upravljanje kvalitetom

Razvoj institucionalnog sistema upravljanja kvalitetom podrazumijeva jasno definisanje kvaliteta pri čemu je potrebno podjednako razmatrati sve aspekte djelovanja institucije: učenje i poučavanje, naučna i stručna istraživanja, rukovođenje i administraciju.

U institucionalni mehanizam upravljanja kvalitetom treba ugraditi kontinuirano prikupljanje, analizu i upotrebu informacija relevantnih za efikasno funkcioniranje institucije.

VPTŠ i dalje treba promovirati rad kvalificiranih i kompetentnih nastavnika, te osigurati dostupne izvore podrške studentima u učenju koji su odgovarajući i prikladni za svaki program. Jedan od osnovnih ciljeva osiguranja kvaliteta na VPTŠ Doboj je prepoznavanje nužnosti kontinuiranog poboljšanja efikasnosti studiranja.

13. Javnost Strategije

Strategija obezbjeđenja kvaliteta Visoke poslovno tehničke škole Doboj dostupna je zaposlenima, studentima i javnosti putem isticanja u nastavnim, kabinetskim i komunikacionim prostorima, oglasnoj tabli i objavljivanjem na Internet stranici VPTŠ Doboj, čime se VPTŠ promoviše u samoj ustanovi i u javnosti.

14. Preispitivanje i unapređenje Strategije

Strategiju obezbjeđenja kvaliteta, jednom godišnje, preispituju organi Visoke poslovno tehničke škole Doboj: Komitet za osiguranje kvaliteta i Senat, u skladu sa zakonom o visokom obrazovanju RS i principima Bolonjske deklaracije.

Komitet i Komisija za osiguranje kvaliteta i Senat na stručan i profesionalan način, kontinuirano, sprovode postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta: misije, ciljeva, studijskih programa, nastave i akademskog osoblja, menadžmenta, studenata, opreme, razvojnih planova, međunarodnog položaja VPTŠ Doboj, a sve u cilju identifikovanja nedostataka i njihovog prevazilaženja, radi unapređenja i osiguranja kvaliteta rada, te stalnog usklađivanja modela edukacije sa potrebama naučno-tehnološkog razvoja.

Broj: 097-1-3/15

U Doboju, 17.8.2015. godine

Predsjednik Senata

Dr. Srećko Novaković